

Förvaltningsrätten i Umeå
forvaltningsratteniumea@dom.se

Ansökan om upphandlingsskadeavgift

Sökande

Konkurrensverket, 103 85 Stockholm

Motpart

Skellefteå Kraft AB, 556016-2561, 931 80 Skellefteå

Saken

Upphandlingsskadeavgift enligt 21 kap. 1 § 3 lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF)

Yrkande

Konkurrensverket yrkar att förvaltningsrätten enligt 21 kap. 1 § 3 LUF beslutar att Skellefteå Kraft AB ska betala 1 200 000 (en miljon tvåhundra tusen) kronor i upphandlingsskadeavgift.

Grunder

1. Skellefteå Kraft AB (SKAB) har brutit mot 10 kap. 1 § LUF genom att den 6 april 2023 ingå ramavtal om att driva, etablera, styra och utbilda enligt styr- och samverkansmodellen pm3 med PÅ i Stockholm AB (leverantören) utan föregående annonsering, trots att förutsättningarna för detta saknades. Det ingångna avtalet utgör därmed en otillåten direktupphandling.

Bakgrund och omständigheter

2. Den 15 februari 2023 publicerade SKAB ett meddelande om frivillig förhandsinsyn om att driva, etablera, styra och utbilda enligt styr- och samverkansmodellen pm3.¹ I förhandsinsynen meddelade SKAB sin avsikt att ingå ramavtal med leverantören genom ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.
3. SKAB har i förhandsinsynen motiverat valet av förhandlat förfarande utan föregående annonsering med att konkurrens saknas på grund av skydd av ensamrätt, 6 kap. 7 § första stycket 3 LUF. Som stöd för detta angavs att SKAB genomfört en marknadsanalys som visade att det endast finns en leverantör på marknaden som kan leverera det definierade behovet. Pm3 modellen ägs, förvaltas och utvecklas av leverantören. Modellen är namnskyddad och upphovsrättsskyddad. Modellstödande tjänster kan endast utföras av leverantören och denne är ensam på marknaden om att utbilda inom senaste versionen av Pm3 och har lång erfarenhet av liknande införande på andra företag.
4. Den 6 april 2023 ingick SKAB avtal med leverantören (Avtalet), se [bilaga 1](#). Anskaffningen avser utbildningar i styr- och samverkansmodellen Pm3 2022 och konsulttjänster för att driva, etablera och aktivera denna modell. Avtalet gäller från och med den 1 april 2023 till och med den 31 mars 2024 med möjlighet till förlängning i 12 månader med maximalt tre förlängningar.
5. Det är Avtalet mellan SKAB och leverantören som denna ansökan avser.

Avtalet den 6 april omfattas av LUF

6. Enligt 1 kap. 2 § LUF gäller lagen för upphandlande enheters upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster för verksamhet inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

¹ Annonsering om tilldelning av kontrakt utan föregående annonsering enligt 10 kap. 6 § LUF.

7. Med upphandlande enheter enligt LUF avses bland annat sådana företag som en upphandlande myndighet kan utöva ett bestämmande inflytande över (1 kap. 22 § första stycket LUF).
8. Ett bestämmande inflytande ska anses finnas om en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag innehar mer än hälften av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieäggande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan (1 kap. 22 § andra stycket LUF).
9. Den upphandlande myndigheten Skellefteå kommun utövar ett bestämmande inflytande över SKAB. Bolaget är helägt av Skellefteå kommun och ledamöterna i SKAB:s styrelse utses av kommunfullmäktige i Skellefteå. SKAB är därmed en upphandlande enhet enligt LUF.
10. För att LUF ska vara tillämplig krävs också att upphandlingen avser sådan verksamhet som omfattas av LUF.
11. Av 2 kap. 1 § LUF framgår att verksamhet som avser tillhandahållande eller drift av fasta publika nät i samband med produktion, transport eller distribution av bland annat gas, värme och el omfattas av lagen. Likaså omfattas leverans av gas, värme eller el till sådana nät. Med leverans förstås generering eller produktion, grossistförsäljning och detaljförsäljning.
12. SKAB är en fiktiv koncern bestående av den kommunala förvaltningen Skellefteå Kraftverk (moderföretag) och underkoncernen Skellefteå Kraft. Bolaget är en av Sveriges fem största elproducenter och störst bland de kommunägda kraftbolagen med egna produktionsanläggningar för vindkraft, vattenkraft, värme och bioenergi. Föremålet för SKAB:s verksamhet är att köpa, producera och distribuera energi, äga och förvalta fast och lös egendom samt att bygga och förvalta infrastruktur för tele- och datakommunikation med därtill hörande verksamheter. Bolaget ska också i kommunens ställe svara för anläggande och tillhandahållande av telenät. Ändamålet är att främja Skellefteå kommuns utveckling genom att långsiktigt trygga regionens energiförsörjning, skapa en bra infrastruktur inom områdena energi, tele- och datakommunikation samt tillföra kapital och affärskompetens inom kommunen. Bolaget ansvarar både för elproduktion och elnät.
13. SKAB bedriver således dels sådan nätverksamhet för överföring och distribution av elektrisk energi, dels sådan leverans av el och värme som omfattas av 2 kap. 1 § LUF. Anskaffningen enligt Avtalet syftar till att möjliggöra utförandet av den verksamheten och ska därför ske i enlighet med LUF.

Avtalet mellan SKAB och leverantören utgör en otillåten direktupphandling

14. Avtalet avser ett ramavtal och omfattar köp av tjänster (1 kap. 19 och 21 §§ LUF). Det framgår av utredningen att Avtalet inte har föregåtts av någon annonsering.
15. Enligt huvudregeln ska upphandlingar annonseras och alla leverantörer ska därigenom få möjlighet att lämna, respektive ansöka om att få lämna, anbud. Upphandlingar med ett värde som understiger en viss procent av det tröskelvärde som är aktuellt (den så kallade direktupphandlingsgränsen) behöver inte annonseras. För att avtal med ett värde som överstiger direktupphandlingsgränsen ska få ingås utan föregående annonsering krävs att något av de särskilt angivna undantagen i LOU är tillämpliga.

Upphandlingens värde

16. Värdet av en upphandling är det totala belopp som, enligt den upphandlande enhetens uppskattning, ska betalas enligt de varukontrakt, tjänstekontrakt eller byggtreprenadkontrakt som ingår i upphandlingen (5 kap. 2 § LUF). Värdet på options- och förlängningsklausuler ska inbegripas som om de utnyttjats. Värdet ska bestämmas exklusive mervärdesskatt. Värdet av ett ramavtal ska uppskattas till det högsta sammanlagda värdet av samtliga kontrakt som planeras inom ramen för ramavtalet under löptiden (5 kap. 13 § LUF).
17. Uppskattningen av en upphandlings värde ska avse värdet vid den tidpunkt då anbudsinfordran skickas ut eller, om en sådan inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande enheten påbörjar upphandlingsförfarandet (5 kap. 4 § LUF). Metoden för att uppskatta en upphandlings värde får inte väljas i avsikt att undvika att bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena blir tillämpliga (5 kap. 5 § LUF).
18. SKAB har uppgett att Avtalets värde för konsulttjänster uppgår till 3 120 000 kronor per år vilket innebär ett totalpris på 12 480 000 kronor (ett år med option på ytterligare tre år). Värdet för utbildningsinsatser under fyra år uppgår till 4 400 000 kr. Totalt uppgår värdet på Avtalet till 16 880 000 kr.² Värdet överensstämmer med prisspecifikation till Avtalet.
19. Konkurrensverket finner inte skäl att ifrågasätta SKAB:s uppskattning och bedömer att värdet på upphandlingen uppgår till 16 880 000 kronor exklusive mervärdesskatt.

² SKAB har under utredningen initialt angett ett värde på upphandlingen om 12 480 000 kronor men i svar på Konkurrensverkets kommunicering av sammanfattande skrivelse uppgett det högre värdet om 16 880 000 kronor.

20. Värdet överstiger såväl direktupphandlingsgränsen som tröskelvärdet.³

Det föreligger inget undantag från annonseringsskyldigheten

21. Undantagen från skyldigheten att annonsera upphandlingar enligt LUF ska tolkas restriktivt.⁴

22. SKAB har under Konkurrensverkets utredning gjort gällande att undantagen för ensamrätt och tekniska skäl i 6 kap. 7 § första stycket 2 och 3 LUF är tillämpliga. Till stöd för detta har SKAB anfört bland annat följande.

Leverantören har Pm3 som sitt registrerade varumärke och är det företag på marknaden som äger rätten till Pm3 modellen. Leverantören är ensam om att kunna utbilda och certifiera sina kunder enligt Pm3 modellen och lanserar årligen en ny version. Leverantören har en unik kompetens och erfarenhet om hur Pm3 modellen ska tillämpas och anpassas i olika organisationer för att uppnå det bästa resultatet. På grund av varumärkesskydd och upphovsrätt finns det inte någon annan leverantör som har rätt att erbjuda utbildningar eller konsulttjänster avseende Pm3 modellen. SKAB:s marknadsundersökning har primärt skett genom omfattande sökningar efter konsult- och utbildningsföretag på internet med hjälp av google. Dels genom allmän sökning med sökord, dels genom att systematiskt leta information på hemsidor från ca 280 konsultbolag som tillhandahåller IT-tjänster. Sökningarna gav några träffar på konsultföretag. Vid en närmare granskning visade det sig dock att deras kompetens bottnade i att de själva utbildats av leverantören i Pm3 och att de sedan kunde erbjuda visst stöd gentemot kunder. Den typen av mer begränsade konsultinsatser var inget SKAB hade behov av. Dessutom gällde de utbildningar som dessa konsulter genomgått äldre versioner av Pm3. Avtalet avser en form av helhetskoncept som dels består av utbildning av SKAB:s egen personal, dels av därpå följande konsulttjänster som kontinuerligt stöd för hela implementeringen av Pm3 modellen. Marknadsanalysen visade att det inte existerade något annat företag som kunde erbjuda detta.

23. SKAB har gett in dokumentation av genomförd marknadsanalys, se [bilaga 2](#).

Undantagen för ensamrätt och tekniska skäl

24. När en upphandlande enhet närmare bestämmer föremålet för en upphandling har den en stor frihet, under förutsättning att kraven har en koppling till det som upphandlas och inte strider mot de grundläggande principerna.⁵ En upphandling får exempelvis inte utformas i syfte att undanta

³ För upphandlingar som avser varor och tjänster är tröskelvärdet 4 483 865 kronor och direktupphandlingsgränsen 1 200 000 kronor.

⁴ Se bland annat EU-domstolens dom i mål C-199/85, *Kommissionen mot Italien*, p. 14, de förenade målen C-20/01 och C-28/01, *Kommissionen mot Tyskland*, p. 58, mål C-385/02, *Kommissionen mot Italien*, p. 19, mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland*, p. 33 och mål C-26/03 *Stadt Halle*, p. 46. Se även prop. 2006/07:128 s. 291 samt RÅ 2005 ref. 10, RÅ 2008 ref. 79, RÅ 2009 not 134 och HFD 2019 ref. 65.

⁵ RÅ 2010 ref. 78.

den från lagens tillämpningsområde och den får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt (4 kap. 2 § LUF).⁶

25. Av 6 kap. 7 § första stycket 2 och 3 LUF framgår att ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering får användas om det av tekniska skäl inte finns någon konkurrens eller om det som ska upphandlas endast kan tillhandahållas av en viss leverantör därför att det som ska anskaffas skyddas av ensamrätt. Som en förutsättning för ett sådant förfarande ska det vidare inte finnas något rimligt alternativ och avsaknaden av konkurrens får inte bero på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen.
26. Bestämmelserna genomför artikel 50(c)(ii) och (iii) i direktiv 2014/25/EU.
27. För att undantaget för tekniska skäl ska kunna tillämpas krävs i första hand att två kumulativa villkor är uppfyllda. Det krävs att de arbeten som är föremål för upphandlingen är av teknisk karaktär, och att det med anledning av upphandlingens tekniska karaktär är nödvändigt att tilldela ett visst företag kontraktet.⁷ Det kan vara fråga om att det är tekniskt nära nog omöjligt för en annan leverantör att uppnå erforderlig fullgörandenivå, eller att det krävs specifik kunskap eller verktyg som endast en leverantör har. Det kan också röra sig om särskilda driftskompatibilitetskrav som måste uppfyllas för att det som upphandlas ska fungera.⁸
28. Undantaget om ensamrätt kan inte tillämpas generellt. Det krävs mer än att bara produkten i fråga är skyddad av upphovsrätt eller andra exklusiva rättigheter, produkten ska även enbart kunna tillverkas eller tillhandahållas av en enda leverantör. Undantaget omfattar således bara produkter där det inte finns någon konkurrens på marknaden.⁹
29. Av skäl 61 i direktivet framgår bland annat att med hänsyn till de skadliga effekterna på konkurrensen bör förhandlade förfaranden utan föregående annonsering endast användas under mycket exceptionella omständigheter. Enbart objektivt exklusiva situationer kan motivera användningen av ett icke annonserat förfarande. Om den exklusiva situationen har uppstått av tekniska skäl bör de definieras och motiveras ytterst noggrant från fall till fall. Upphandlande enheter som åberopar undantaget bör motivera varför det inte finns några rimliga alternativ eller andra möjliga utvägar, såsom att använda alternativa distributionskanaler, inklusive utanför den medlemsstat

⁶ Jfr art. 36.1 andra stycket direktiv 2014/25/EU.

⁷ Se EU-domstolens dom i mål C-394/02, *Kommissionen mot Grekland*, p. 34–39.

⁸ Se skäl 50 till direktiv 2014/25/EU.

⁹ C-328/92 *Kommissionen mot Spanien*, p. 17.

där den upphandlande enheten finns, eller överväga till sin funktion jämförbara byggtreprenader, varor och tjänster.

30. Det är den upphandlande enheten som måste visa att alla villkor i en undantagsbestämmelse är uppfyllda.¹⁰ Detta innebär att den upphandlande enheten måste kunna presentera bevis för att berättiga tillämpningen av undantaget.¹¹ Generella uttalanden är inte tillräckliga, utan det krävs utförliga förklaringar för att uppfylla bevisbördan.¹² Den upphandlande enheten ska visa dels att det föreligger ensamrätt i den mening som avses i undantagsbestämmelsen, dels att ensamrätten gjorde det absolut nödvändigt att upphandla viss leverantör.¹³ För att kunna tillämpa undantaget om ensamrätt, måste således den upphandlande enheten visa att leverantören har såväl en juridisk ensamrätt som en faktisk ensamrätt.¹⁴
31. Eftersom ett av syftena med upphandlingslagstiftningen är att öppna upp den inre marknaden för konkurrens så blir undantagen inte tillämpliga bara för att det saknas konkurrens på marknaden i Sverige. Det krävs att det saknas alternativa leverantörer på marknaden även i andra länder inom den inre marknaden. En betydande undersökning av marknaden på i vart fall EU-nivå bör genomföras.¹⁵ Det räcker inte att göra egna bedömningar om att en viss leverantör kan komma i fråga med hänsyn till de krav som ställs i en viss upphandling.¹⁶ Upphandlingsreglernas syfte är att dra nytta av de möjligheter som finns på den europeiska marknaden. Detta syfte motverkas om upphandlande enheter underlåter att annonsera anskaffningar för att se om det finns andra leverantörer på marknaden.¹⁷

Undantagen för tekniska skäl och ensamrätt är inte tillämpliga

32. LUF är en förfarandelagstiftning för upphandling som bygger på EU-direktiv. Av denna reglering följer att förekomsten av tekniska skäl och ensamrätt är något som ska baseras på objektiva fastställda bedömningar om att det endast finns en leverantör som kan tillverka och leverera viss vara

¹⁰ Mål 199/85 *Kommissionen mot Italien*, p. 14.

¹¹ Se bl.a. mål C-318/94 *Kommissionen mot Tyskland*, p. 13; mål C-328/92 *Kommissionen mot Spanien*, p. 16; och mål C-57/94 *Kommissionen mot Italien*, p. 23. Jfr även p. 64 i generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-337/98 *Kommissionen mot Frankrike*.

¹² Mål C-385/02 *Kommissionen mot Italien*, p. 21–22. Italien hade åberopat tekniska skäl och innehållet i ett utlåtande från myndigheten för bygg- och anläggningsarbeten om att arbetena i fråga var komplicerade och vanskliga. EU-domstolen fann dock inte att detta visade att arbetet uteslutande kunde anförtros endast en leverantör.

¹³ Se mål C-57/94 *Kommissionen mot Italien*, p. 24. Detta mål rörde undantaget för tekniska skäl, vilket – i likhet med undantaget för ensamrätt – avser en situation där endast en viss leverantör kan komma i fråga.

¹⁴ Se Rosén Andersson m.fl., *Lagen om offentlig upphandling – en kommentar*, 2 uppl., 2015, s. 258, där det anges att det som avses med ensamrätt inte endast är juridisk ensamrätt, utan även faktisk ensamrätt.

¹⁵ Se mål C-275/08 *Kommissionen mot Tyskland*, p. 63.

¹⁶ Se mål C-275/08 *Kommissionen mot Tyskland*, p. 61–62. Jfr även mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland*, p. 35–36 samt däri hänvisade punkter i generaladvokatens förslag till avgörande.

¹⁷ Förslag till avgörande av generaladvokat Jacobs i mål C-394/02 *Kommissionen mot Grekland*, p. 44.

eller tjänst för att tillgodose det specificerade behovet. Det krävs positiva bevis avseende detta för att berättiga tillämpningen av undantagen.

33. Den av SKAB hävdade marknadsanalysen har bestått av sökningar via google samt på leverantörers hemsidor. Den dokumentation som SKAB gett in avseende genomförd marknadsundersökning är ytterst begränsad.
34. Utifrån vad som framkommit under utredningen saknas det stöd för att endast leverantören kunde tillhandahålla sådana tjänster som omfattas av Avtalet. Det saknas en tillräcklig och dokumenterad marknadsanalys. Det kan inte vitsordas att den marknadsundersökning som SKAB påstår sig ha genomfört skulle ge en heltäckande bild av samtliga leverantörer som kunde tänkas ha varit intresserade av och ha haft kompetensen att leverera det behov som efterfrågats.
35. Enbart det faktum att en leverantör har juridisk ensamrätt till en vara eller tjänst är inte tillräckligt för att motivera undantaget för ensamrätt. Det krävs även att det föreligger en faktisk ensamrätt i bemärkelsen att det inte finns andra leverantörer som kan tillhandahålla det som efterfrågas. Andra leverantörer kan ha rättigheter att producera och sälja dessa varor och tjänster.
36. Även om en upphandlande enhet har stor frihet att ställa krav på ett visst kontraktsföremål vid utformningen av en upphandling ska det erinras om att upphandlande enheter har att beakta likvärdiga eller rimliga alternativ. Detta särskilt om den "idealiska" specifikationen av ett visst kontraktsföremål medför att konkurrensen i princip utesluts. Genom att annonsera anskaffningen och låta anbudsutvärderingen avgöra vilket eller vilka av anbuden som bäst uppfyller enhetens fastställda behov, hade marknaden kunnat prövas och LUF:s krav på likvärdiga eller rimliga alternativ kunnat beaktas. Den frivilliga förhandsinsynen ersätter inte ett annonserat förfarande.
37. Det åligger även upphandlande enheter att organisera och planera sina upphandlingar på ett sådant sätt att upphandlingslagstiftningen kan följas. I detta ingår att ta höjd för en rimlig tid för annonsering och för leverantörens uppstart av tillhandahållande av en tjänst. Det ska vidare beaktas att flera leverantörer skulle kunna samarbeta för att tillhandahålla en helhetslösning.
38. Konkurrensverket bedömer att det inte är fråga om en sådan situation där det som skulle upphandlas endast kunde tillhandahållas av viss leverantör i den mening som avses i 6 kap. 7 § första stycket 2 och 3 LUF. Undantagen för tekniska skäl och ensamrätt var alltså inte tillämpliga vid Avtalets ingående.

39. Eftersom det inte heller föreligger omständigheter som talar för att något annat undantag från kravet på annonsering har varit tillämpligt utgör Avtalet en otillåten direktupphandling.

Upphandlingsskadeavgift

40. Vid en otillåten direktupphandling får en allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av Konkurrensverket besluta att en upphandlande enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift (21 kap. 1 § 3 LUF). Det krävs inte att den upphandlande enheten har agerat med uppsåt eller av oaktsamhet för att en avgift ska kunna dömas ut. Bristande kännedom om gällande rätt eller missförstånd om lagstiftningens innehåll utgör inte heller någon ursäkt för en överträdelse.¹⁸
41. En upphandlingsskadeavgift ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. Syftet med avgiften är bland annat att säkerställa att upphandlingsreglerna följs och att skattemedlen används på ett korrekt sätt.¹⁹

Tidsfristen för Konkurrensverkets ansökan

42. En ansökan om upphandlingsskadeavgift ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från det att avtalet slöts. En ansökan får dock inte göras innan tidsfristen för ansökan om överprövning av ett avtals giltighet har löpt ut (21 kap. 7 § LUF).
43. Avtalet ingicks den 6 april 2023 och en ansökan om upphandlingsskadeavgift måste ha lämnats in till förvaltningsrätten inom ett år från det datumet.

Överträdelsens sanktionsvärde och avgiftens storlek

44. En upphandlingsskadeavgift ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde. Beräkningen av värdet ska ske enligt 5 kap. (21 kap. 4 § LUF). Det högsta avgiftsbeloppet är reserverat för särskilt graverande fall.²⁰ Konkurrensverket har beräknat upphandlingens värde till 16 880 000 kronor (se punkt 19 ovan). Upphandlingsskadeavgiften kan därför uppgå till högst 1 688 000 kronor ($16\,880\,000 \times 0,1$).
45. Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl (21 kap. 5 § LUF).
46. Upphandlingsskadeavgiftens storlek ska bestämmas med hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet inom ramen för avgiftens avskräckande syfte. Utgångspunkten är att avgiften ska bestämmas så att

¹⁸ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 193 och s. 368.

¹⁹ A prop. s. 196–197.

²⁰ Se HFD 2014 ref. 69.

enheten, och även andra enheter, följer LUF. Ju allvarligare överträdelsen kan anses vara, desto högre belopp bör avgiften fastställas till.²¹

47. Vid bedömningen av sanktionsvärdet ska hänsyn tas till såväl försvårande som förmildrande omständigheter. Det ska även vägas in hur klar överträdelsen kan anses vara. Omständigheten att till exempel rättsläget är oklart kan påverka sanktionsvärdet så att överträdelsen anses mindre allvarlig. Däremot kan sanktionsvärdet anses högre om ett avtal löper under en förhållandevis lång tid eller avser ett högt värde. Även förhållanden hos den upphandlande enheten som exempelvis ett upprepat beteende att göra otillåtna direktupphandlingar kan ses som en försvårande omständighet. Att en upphandlande enhet har drabbats av andra negativa ekonomiska konsekvenser till följd av överträdelsen kan dock i vissa fall ses som en förmildrande omständighet.²² Otillåtna direktupphandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna inom upphandlingsområdet och sanktionsvärdet ska därför ofta vara högt.²³
48. Det är fråga om en otillåten direktupphandling och sanktionsvärdet är därför som utgångspunkt högt. Rättsläget är klart. Det saknas omständigheter som talar för ringa fall eller att avgiften ska efterges. Det har inte framkommit några omständigheter som enligt Konkurrensverket är försvårande eller förmildrande och som kan påverka storleken på upphandlingsskadeavgiften.
49. Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i ärendet anser Konkurrensverket att en upphandlingsskadeavgift på 1 200 000 kronor är en proportionerlig sanktion för den aktuella överträdelsen.

Ansökan i original undertecknas inte egenhändigt.

Marie Östman
Chefsjurist

Maria Andersson Müller
Processråd

²¹ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 197 och 369–370.

²² Prop. 2009/10:180 del 1 s. 197–198 och 369–370.

²³ Se prop. 2009/10:180 del 1 s. 197 och jfr exempelvis HFD 2014 ref. 69 och Kammarrätten i Göteborgs domar den 20 november 2014 i mål nr 4402-14 och den 2 december 2014 i mål nr 4915-13.

Bifogas

- Bilaga 1 Ramavtal den 6 april 2023 - driva, etablera, styra och utbilda enligt styr- och samverkansmodellen pm3 med PÅ i Stockholm AB
- Bilaga 2 Marknadsanalys